

22.4.2018 - 4. neděle velikonoční

Skutky 4,8-12

Tu Petr, naplněn Duchem svatým, k nim promluvil: „Vůdcové lidu a starší, když nás dnes vyšetřujete pro dobrodiní, které jsme prokázali nemocnému člověku, a ptáte se, kdo ho uzdravil, vězte vy všichni i celý izraelský národ: Stalo se to ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého vy jste ukřižovali, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých. Mocí jeho jména stojí tento člověk před vámi zdrav. Ježíš je ten kámen, který jste vy stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným. V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni.“

Jan 10:11 - 18 (CEP)

Já jsem dobrý pastýř. Dobrý pastýř položí svůj život za ovce. Ten, kdo není pastýř, kdo pracuje jen za mzdu a ovce nejsou jeho vlastní, opouští je a utíká, když vidí, že se blíží vlk. A vlk ovce trhá a rozhání. Tomu, kdo je najat za mzdu, na nich nezáleží. Já jsem dobrý pastýř; znám své ovce a ony znají mne, tak jako mě zná Otec a já znám Otce. A svůj život dávám za ovce. Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř. Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe. Mám moc svůj život dát a mám moc jej opět přijmout. Takový příkaz jsem přijal od svého Otce."

Kázání

Milí přátelé, dnešní neděle je 4. neděle velikonoční. Tato doba nám připomíná období, kdy byl Ježíš vzkříšen a po 40 dní se zjevoval svým učedníkům, hovořil s nimi a dával jim porozumět tomu, co se vlastně o Velikonocích stalo, proč se to stalo a jak mají žít dál. Velikonoce byly pro učedníky strašnou krizí a když pak viděli vzkříšeného Krista těžko tomu mohli věřit. Ježíš s nimi tedy trávil čas, aby jim pomohl porozumět. Pravdou však je, že je na ty věci připravoval už dopředu. O své zástupné smrti mluvil už dlouho před tím a dnešní čtení je vlastně z období, kdy Ježíš učedníkům dával nahlédnout do toho kým on je a jaké je bude jeho poslání. Zkusme se tedy do toho dnešního textu z evangelia zadívat právě tím velikonočním pohledem – abychom spolu s učedníky znovu mohli pochopit co a proč Kristus o Velikonocích pro nás udělal.

Ten text bych rád prozkoumal pomocí 4 paradoxních Kristových výroků, které se v něm nachází. Jak víme, Ježíš často používal přirovnání a paralely s běžnými věcmi a situacemi, aby svým posluchačům pomohl porozumět svému poselství. Pastýř byl tehdy běžným zaměstnáním a starání se o ovečky bylo součástí života mnoha Izraelců. Ježíš používá tento příklad a říká, že se k nám lidem staví jako pastýř k ovečkám. Než se stihneme rozčlílit nad tím, že je to pro nás mírně urážlivé přirovnání (necítíme se přece jako nějaké hloupé ovce) Ježíš to přirovnání hned staví poněkud na hranu a je tu první paradoxní výrok.

Paradox 1: Dobrý pastýř položí svůj život za ovce
Cože? Co je tohle za hloupost? Položit život za ovce? Lidský život za život ovce? No nebo teda i za víc než za jednu ... ale stejně lidský život za hloupé zvíře? Z obvyčejného přirovnání se Ježíš posunuje do velmi extrémní polohy a myslím, že učedníci nad tím asi kroutili hlavou. Od kdy má ovce takovou cenu? Dobrý pastýř? Není to spíš nějaký šílenec? Vždyť když položí život, tedy umře, tak už z něho nebude žádný pastýř – ani dobrý ani zlý ... to je celé nějaké divné. Tak nějak možná uvažovali učedníci a určitě tak při čtení toho textu uvažuji já. Pane Ježíši ty jsi divný pastýř. Možná jsme ten text slyšeli už několikrát, a možná už nám to připadá normální. Ale ono to normální není – položit lidský život za život ovce je prostě šílené.

A takové jsou i Velikonoce. Je to svátek Božího nepochopitelného sebe-vydání. Kristus se obětuje za lidi – za jaké? – no všelijaké – za ty, kdo ho zrazují, opouští, za ty, kdo ho pozorují z bezpečné vzdálenosti, když ho vojáci mlátí, a dokonce i za ty vojáky, co ho křížují. Je to šílené, rozumem asi nepochopitelné. Život Boha za život

člověka? Ano, toto jsou Velikonoce. A období mezi nimi a Kristovým nanebevstoupením by asi mohlo být dobou, kdy budeme tiše žasnout. Bůh to vážně udělal. To nebyly jen řeči, on přistoupil na tu nejpodivnější výměnu.

Připomíná mi to trošku tu pohádku o tom, jak dědeček měnil až vyměnil. Na začátku měl cosi hodnotného, pak cosi menšího, menšího až nakonec nic. Každá ta výměna sama o sobě nevypadá zas tak nevýhodná, ale v součtu je to teda bída. V Kristově případě se však jedná jednu jedinou výměnu – najednou a okamžitě se tu dává cosi s obrovskou hodnotou za cosi nesrovnatelně menšího. Je to nepochopitelné. Toto totiž vlastně není obchod, toto je srdeční záležitost. Ježíš tu říká, že jemu jako pastýři na těch ovčích záležitích. Tohle není pastýř, který počítá kolik mu stádo vydělá peněz – tohle je pastýř, který má rád ty ovečky jako své děti. Toto není obchod, toto není o majetku – toto je příběh o lásce – lásce, která je trochu nepochopitelná, ale v každém případě velká.

Využijme tu velikonoční dobu a nechejme se znovu udivovat tím, jak nás Bůh miluje. Bůh je veliký, svatý a neviditelný a je obtížné jej chápat. Ale v Ježíši Kristu nám ukázal to, jaký je, jak o nás uvažuje, jak nás miluje. Bůh se vydává za lidi jako je Jidáš, Petr, Pilát, Barabáš ... a já. To je jeho láska. Zkusme nad tím uvažovat a prosme Ducha Svatého, aby nás zbavil pocitu, že je to tak normální, a prosme, aby nám pomohl se probudit a užasnout nad milujícím pastýřem.

Paradox 2: Znáám své ovce a ony znají mne jako mně zná Otec a já znám Otce

Ježíš říká, že je dobrý pastýř také proto, že zná své ovečky a že ony znají jeho. Tato část toho podobenství mi nepřipadá až tak divná – dobrý pastýř přece musí znát své ovečky. Na první pohled sice celé stádo vypadá stejně, ale dobrý pastýř rozezná jednotlivé ovečky. Ví, že jedna má ráda spadané jabka a druhá zase umí přeskakovat plot atd. To, co je na tom Ježíšově podobenství zvláštní, je to, že tu přirovnává vztah pastýře k ovečkám ke vztahu mezi Bohem Otcem a sebou samým: „tak jako mě zná Otec a já znám Otce“ To, co pro nás zůstává tajemstvím – tedy blízký vztah mezi Bohem Otcem a Synem, je tu použito jako přirovnání toho, jaký má být náš vztah s Kristem. I tato část podobenství je tedy vlastně poněkud šokující – Kristus jako by otevírá Boží trojici a zve ke vztahu i člověka – ke vztahu niternému a blízkému.

Tuším, že právě toto Ježíš říká i na jiných místech v Bibli – například, když za ním přichází jeho matka a bratři a učedníci mu to oznamují – hle, je tu tvé rodina. A Ježíš na to říká – kdo je má rodina? – přece ten, kdo poslouchá Boha Otce (Mat 12,50). Věřím, že to není zlehčení

významu vlastní rodiny, ale je to jakési otevření této rodiny: každému, komu je Bůh vzácný. Ježíš zve každého do blízkého vztahu, každému chce být bratrem i pastýřem. Ta oboustranná známost neznamená, že o sobě jen vědí – Bohu nestačí, že o nás ví, chce s námi mít vztah. Podobně i nám by nemělo stačit, že o Bohu víme.

Tento jeden krátký veršík mně klade naléhavou otázkou – co je obsahem mého křesťanství? To, že vím o Bohu? A nebo to, že znám Boha? Mohu o něm vědět hodně, znát různé příběhy, kde se Bůh projevil. Ale otázka je, zda Bůh formuje můj příběh. Znat Boha to není jako znát násobilku. Násobilka je dobrá, ale stačí si v první či druhé třídě věnovat trochu času, naučit se ji a pak už se nikdy nezmění. Ale znát osobu to je něco jiného, Bůh se sice nemění, ale my stárneme a snad možná i zrajeme, a to by se mělo projevit právě tím, že Boha poznáváme více. Měřítkem tohoto poznání není objem informací ale proměna našeho charakteru. Znam svého pastýře ... a nebo spíš mám chuť jej poznávat víc? Prosme Božího Ducha aby nám do srdce dal tuto touhu – nezůstat v pohodlném statickém poznání Boha ale zůstat s ním ve vztahu, který nás promění.

Paradox 3: Ovce z jiného ovčince

Uprostřed toho podobenství o dobrém pastýři je slovo o jiných ovcích. Ježíš své učedníky zve do blízkého vztahu, vyjadřuje jim svou lásku až do krajnosti, ale pak jako by mění téma a mluví o jiných ovcích. My lidé jsme totiž velmi pyšní a do sebe zahledění. Ježíš nám projevuje lásku, ale my místo abychom ji předávali dále vzdycháme nad tím, že tu jeho lásku někdy málo cítíme. Připomíná mi to tu scénku ze školky, kdy holčička řekne chlapečkovi „Já tě mám ráda“ chlapeček se nad tím zamyslí a řekne „Já se mám taky rád.“ Takhle nějak my lidé přemýšlíme a možná právě proto nás Kristus vytrhuje z uvažování jenom o sobě. Říká, jsou tu i jiné ovce, z jiného ovčince. Kristus chce předejít tomu, abychom jeho náklonnost obrátili v další zdroj sobecké pýchy. Ano mám tě rád, miluji tě, říká Ježíš. Ale jsou tu i druzí, jiní a ty miluji také tak.

I toto slovo je pro nás výzvou k zamyšlení a možná i pokání. I v naší církvi se kdysi uvažovalo o tom, že v nebi budeme my a možná taky baptisti ... Takový výlučný spolek to prý měl být. Myslím, že to je daleko od Kristova uvažování. A bojím se, že my lidé jsme pořád experti na tvoření výlučných spolků. Pastýř Ježíš má i jiné ovce – jsou jiné – jinak vypadají (třeba černé a ne bílé), jinak se chovají, jinak bečí. Ale jsou to jeho ovce a on je má rád. Žádná není lepší než ty ostatní, za všechny stejně pokládá svůj život. A koho tím teda myslel? Samařany? No fuj, to musel být pro pravověrného Žida hrozná představa. Pohany – tedy ne Židy? Evangelíky, pravoslavné,

katolíky? ... asi tyhle všechny. Ale asi také ateisty, muslimy, budhisty a různé další. Jsou to jiné ovce, ale Ježíš říká „I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo.“ Mnozí z nich zatím ještě neslyšeli a někteří z nich slyšeli, a přesto pořád vypadají jiné ovce a my máme pocit, že k nám nepatří. Kristus nás ale laskavě varuje, že možná nejsme středem jeho stáda a že to nejsme my, kdo o tom stádu rozhodují. Druhé lidi tak máme vždycky brát jako ty, se kterými se nakonec možná potkáme ve stejném ovčinci. Pro někoho jsme totiž zase my těmi jinými ovцами – někdo se možná těžko a upřímně snaží přijmout to, že do Kristova stáda patříme také právě i my.

Prosme Božího ducha o pokoru a odpuštění těch chvil, kdy jsme si mysleli, že si Boží ovčinec zasloužíme více než náš soused ateista.

Paradox 4: Svůj život dávám sám od sebe, ale je to příkaz Otce

V závěru toho podobenství se Ježíš vrací k předpovědi velikonočních událostí – ví, že bude muset vydat svůj život za své ovečky. Bude muset ... ? Opravdu bude muset? Byla to nějaká danost, které se nemohl vzepřít? Jak víme z velikonočních příběhů, Ježíš reálně zvažoval to, že se svého poslání zřekne. Nechtěl jít cestou o které tušil nebo spíš věděl, že míří na popraviště. V Getsemane se modlí a ta modlitba je zcela jasná – říká Bože nešlo by to jinak? Opravdu je toto ta cesta? Musí to být cesta co vede na kříž?

V tom dnešním textu ukazuje, že je to jeho vlastní rozhodnutí „Nikdo mi život nebere, ale já jej dávám sám od sebe.“ On sám se rozhoduje pro tuto cestu, je to jeho volba. Zároveň je to příkaz od Otce (jak čteme v následujícím verši), ale je to Kristovo vlastní rozhodnutí, že tento příkaz bude respektovat. Je to paradoxní situace – jakoby už dopředu jasná, daná ale přece je tu prostor pro Kristovo rozhodování, které nakonec vyústí v poslušnost a oběť. Kristus se rozhoduje poslechnout z lásky k Bohu a lásky k nám lidem. Svůj život věnuje do Božího plánu ... a tak svůj život získává zpět a s ním i životy těch kdo v něm nachází spasitele.

Prosme Božího ducha, aby nám dal porozumět kde a jak můžeme přinést oběti, které druhým přinesou život a aby nám pomohl poslouchat tam, kde už jsme se rozhodli jít cestou oběti.

Shrnutí

Dnešní text nám ukazuje tyto 4 věci. Kéž v tom následujícím týdnu můžeme prožít aspoň jednu z nich.

1. Kristus nepochopitelně vydává svůj život za život můj, neporovnává jejich hodnoty, ale obětuje se s vášnivou láskou.
2. Vědět o Bohu ještě neznamenaá jej znát – naše víra má být poznáváním Boha, které nás proměňuje.
3. Jiné ovečky jsou Bohem stejně milovány jako já. Měl bych si dát pozor, ať se pak v tom jednom společném ovčinci nemusím stydět za svou nepochopitelnou pýchu.
4. Kristus nám ukazuje cestu dobrovolné oběti pro druhé. Čeká, kdo se přidá.

Amen